

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Laptulajdonos és ideiglenes felelős szerkesztő:

OBLÁT KÁROLY.

Égész evre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

!!Átköltözés!!

Könyvnyomdámát ugyszintén a „Zombor és Videke” és a „Bácskaer Volksblatt” kiadóhivatalát

f. évi május havában a sóház-utczába,

a sóáruda mellett helyezem át.

OBLÁT KÁROLY.

Agráriusok Zomborban.

Bács-Bodrog vármegye Gazdasági Egylete — karöltve az Országos Gazdasági Egylettel — tegnap és ma magas színvonalú előadásokat tartat a debreczeni gazdasági főiskola jeles tanárai által Zomborban.

Üdvözljük a mai napon összesereglett vármegyei gazdaközönséget a székvárosban, e kiválóan földműveléssel és mezőgazdasággal foglalkozó nagy vármegye gócpontjában.

Üdvözljük a kiváló szakférfiakat, kik fáradságot nem kimélve, eljöttek kö-

zénk, tanításukkal, előadásukkal, utmutatásukkal tanítani. Kik meggyőzni óhajják a mi gazda közönségünket, — hogy és mikép lehet okszerű kezeléssel, az újabb kor vívmányaival intenzívebb földművelést és mezőgazdaságot folytatni, a föld hozamát fokozni, jövedelmezőbbé tenni, a mezőgazdasági különböző ágakat kultiválni, értékesebbé tenni. Azok a szakelőadások, amelyek a vármegye palota nagytermében és a városházán el fognak hangzani, — hivatalva lesznek arra, hogy vármegyénk közigazgatására jótékonyan hassanak, annak föllendítését még magasabb fokra emeljék.

Vármegyénk Isten áldotta jó talajviszonya, hol a világ legnagyobb siker tartalmú acélos buzája terem, a Duna-Tisza közti őserővel bíró kitünő humus, a szurok fekete anyaföld termés hozama elenyésző csekély a német, a holland földek termő képességéhez képest — nem is említve az amerikai farmerek kitünő művelési módozatukkal elért nagy sikereket. A holdankinti átlagos terméseket meglehet kétszeresíteni okszerű gazdálkodással — a nélkül, hogy a föld termőképes erejét csökkentenők.

Hasonló eredményt várunk a mezőgazdasági egyéb ágaknál. Az állat-

tenyésztés, mely utóbbi időkben némi esökkenést mutatott szintén fejlődésnek fog indulni, ha okszerű és helyes tenyésztési móddal a fajok kiválóságát és tenyészképességét fokozni tudjuk. A tejgazdaság, méhészet, baromfitenyésztés, halászat, mind oly tényezők, melyek a mezőgazdasággal karöltve hivatalva vannak e nagy vármegye gazdasági jólétét előmozdítani.

Tejgazdaságunk óriási fejlődést és haladást mutatott ez utóbbi években, melyet szövetkezeti úton rövid idő alatt fejlesztettünk. A mezőgazdasági ágak között a legbiztosabb és legjövedelmezőbb. A méhészet kissé el van hanyagolva, — pedig nagy és hasznos termelési ág; nagyobb tőkebefektetés, kevés munkaerő mellett jól jövedelmező foglalkozás. Baromfitenyésztésünk alig van néhány községben, dillelansok bizonyítják, hogy ez is mily jövedelmező. Tojáskereskedésünk mutatja, hogy mily jövedelmet biztosít a baromfitenyésztés — rengeteg mennyiségben veszik össze az ügynökök az egész vármegyében a tojást, mert a bácskai tojás a külföldön is nagyon kedvelt. Sertéskereskedelmünk és tenyésztésünk esökkenett — az állandó sertésveszek miatt, — melynek elfojtására és kiirtására illetve behurcolásának megakadályozására a szak-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

A tenger rabszolgái

Norvégországi utirajz.

Írta: VÉRTESI KÁROLY.

(Vége.)

Legnagyobb halpiacz. — A mélység lakói. Temérdek hal. — A norvégek Kisfaludy Sándora. — Halász bicska mentőhorgany. — Vízölcsér. — Rög és víz. — Tőke hal. — Norvég halászkok. — Bérfizetés hallal. — Klipfish, Stokfish. — Halászárítás. — Viszik messzire. — Norvég becsületesség.

Mikor mi belebb, lentebb január—április hónapokban meleg kályha mellett várjuk el a kikeletet, addig az itteni viharedzett halászság (60,000*) a Lofotok és Westeraalok szigetei között, vízben, fagyban, (20%) ezrekre menő bárkákbán (5000—6000) izomfárasztó munkával keresi a kenyerét, küzdi ki magának a megélhetést, eresztő hálóval, fenék horoggal fogdossa a gadócot, más néven tőkehalat,

*) Norvégiában 60,000 tőkehal halász, 50,000 héring halász van. Ezekhez járul segédszemélyzet. Ezekből a számokból látható, milyen sokan töltik életüket a vizen. Első hajónép.

(gadás morohna) ezt a másfél méter hosszúságig megnövő nagy halat.**) Iváskor erre jönnek, itt nyüzsögnek a fenyérekön milliárd számra. Vagy kétszáz milliót elfognak belőlük évenként a norvég halászkok. Ide húzódnak, innét elhúzódnak rendszeren, azt azonban, honnan jönnek, hova mennek, tünnek később végkép el, nem tudja senkisé. Amikor erre húzódnak, megereznek a vitorlák, készen várják azokat a halászkok s neki fekszenek a verejtékes munkának. A munka kitünő erőtartó.

Ha jól fog a háló, félnap alatt félmillió halat fognak össze a halászkok, kik a halászat idejére ellepik a halász falvakat, tanyákat, bért is hallal fizetnek készpénz számban. Egy közönséges halászház vagy roskadozó fajta, ötszáz tőkehalat jövedelmez. A halászati jogért keveset fizetnek és az ezért bejött kevés adót is az állam elfizeti orvosoknak, mert itt a népnek harisnyaszárba rejtett aranya sincs, hogy azzal az orvosnak, habár keveset, de mu-

**) A tőkehal másik két fajta a gadus vireus és molva vulgaris. Ezek két méter hosszúra nőnek. Mintegy ötven millió tőkehalat fognak össze évenként a norvég partokon, sőt tíz húsz millióval többet.

tatósan adhasson. Orvos azért mindig kerül, mikor kell, lefoglalják a testibajokat. Az állam inkább leszedi, mint rárakja a súlyos terhet polgárainak a vállára. Nem bántja a nagy hatalmi állás vágya, azért kevéssel beéri. Tehát sok halért is keveset fizet adóba a norvég, pedig millió számra fogdossa azokat óngolyós hálókkal, melyekből a tuskés hal ki nem szabadulhat. Fogják horoggal is, melyen a bádoggal elég osaléteknek.

A Golf áram melegére vonulnak össze az ívó halrajok. Ötven, sőt kétszáz méteres mélységekben történik szaporodásuk, ahová a tejes halak leszállnak, fölöttük az ikrások eregetik magukból a termékenységét. Ha mégaunyt fognának ki, ki nem vesznek, mert tíz milliót szaporít a tőkehal egy évben.

Lássuk, mi történik tovább a zsákmánnyal. A fejlet tőkén levágva trágyának vetik vagy azzal a tehenet etetik. A halat hosszában kétfelé hasítják, kitisztítják, nyárig fakeménységűve megszáritják, részben besózzák, s a hátgerinczét kivágva, teszik napra. Nem eszi szét a rothadás, itt a magas éjszakon az nincs. Veszedelemes csirák továbburcolása sincs. S...

tanárok előadásait és utmutatásait bizonyára élénk érdeklődéssel várja gazdaközönségünk.

És midőn látjuk a mai napon, magunk között a szakértőket, a tanító, oktató tanárokat, — midőn látjuk vármegyénk gazdaközönségének ezen nagy érdeklődését, — lehetetlen hogy elismeréssel ne adozzunk Latinovits Pálnak a vármegye első mintagazdájának, mint a vármegye Gazdasági Egyesület ágilis elnökének, kinek fáradságos buzgalma hozta létre a vármegye gazdaközönségre oly fontos napokat.

Ismételve üdvözöljük városunk falai között az agrárius vezérférfiakat és vármegyénk gazdaközönségét.

Isten hozta őket!

* A hadügyminiszter terveit.

Megbízható forrásból ered az a hír, hogy a hadügyminiszter oly rendelet kibocsátását tervezi, amely szerint bármikor is ajánlaná meg a képviselőház az ujonczot, az ujoncz sorozott legénységnek csak októberben kell majd bevonulnia. Addig a tartalékosok bevonulásával pótolják a rendes létszámot.

* A magyar delegáció e hó tizenötödikén hétfőn Bécsben plenáris ülést tart. Bécsi tudósítónk jelentése szerint a magyar delegáció ülései e hó tizenötödikéig fognak eltartani, úgy hogy a képviselőház ülésézése még február végén megkezdődik.

* Reklamált katonák ügye. A közönséget közelről érdeklő rendeletet küldött a törvényhatóságokhoz a honvedelmi miniszterium. A miniszteri rendelet utasítja ugyanis az egyes járások sorozó tisztviselőit, hogy a felszólamlási (reklamációs) kérvények mellékletei, amelyeket még a múlt év február havában adták ki a felteknek, hogy azokat ujakkal cseréljék ki. A rendelet hivatkozik arra, hogy tavaly óta lényeges változások állhattak be a családban s megeshetik, hogy olyanok is részesülnek a két hónapos katonai szolgálat kedvezményében, akik arra az időközben bekövetkezett családi változások kö-

vetkezésében igényt nem tarthatnak. — A reklamációs kérvények okirat-mellékletei ennél fogva kivétel nélkül mind újabb keletűekkel cserélendők fel. A mellékleteket az almaradt fősorozás ez évben megállapítandó határnapjáig kell benyújtani.

Bűnök a létért.

(B. E.) A létért való nehéz és viszontagságos harcban mindenki oly fegyverekkel küzd, a minők rendelkezésére állanak és melyekkel bánni tud. Sokszor azonban az életben ezek a fegyverek elégteleneknek bizonyulnak. A nagy tolongásban mindenki érvényesülni, gyarapodni akar; ha ebben akadályok gördülnek eléje, azokat legyőzni igyekezik. A jellemgyöngye ember, ha e nehéz küzdelemben fogyni érzi erejét, megkerüli az egyenes utat, s arra a lejtőre lép, mely leviszi a mocsokba, sárba. A fény után való sóvárgás vágya ég lelkében és megbillenti a mérleget, melyen az érdemeket mérlegelik — sokszor bizony hamisan. Ez a hamis mérleg leginkább oka annak, hogy akadnak, a kik eldobva a tisztességes fegyvereket, nem restelnek ökölrel, orozva tért hódítani. beleskontárkodván olyan dolgokba, mikről halvány sejtelmők sincsen, de amikre tán a hajlandóságuk se vinné rá őket.

Nem mindig az emberi telhetetlenséget, nem is mindig vétkes könnyelműséget róhatunk föl e magukról megfélemedetteknek bűnül. Nem akarunk vádolni, — a vád csak a társadalmat érhetné azokért a ferdeségekért, melyek föl fogásában, nézetében, bírálatában, szokásaiban nyilvánulnak.

Gyakorta hallunk vesztegetésekről, proviziók illetéktelen, tisztességtelen föl vételéről, melyekben olyan férfiak ludasok, a kiknek nagy a tekintélyük, befolyásuk és előkelő a társadalmi állásuk. Első perczen kifakadunk e szennyes tények hallatára. Ha azonban

nem sajnáljuk a fáradságot a dolgok mélyébe hatolni, látjuk azt a nyomasztó helyzetet, a mely hivatala után a szerencsétlenre reánehazodik; látjuk, hogy a lét mint sorvasztja, mint szivja munkaképességét, közben folyton súlyos gondokkal küzdve.

Mostanában tárgyalják Soós bíró szenzációs bűnügyét. Felháborodással észleltük, micsoda világot élünk, ha már az igazságot is meg lehet vásárolni, ha már a bírói méltóság sem elég erős pajzs, melylyel a pénzvarázs hatalmával szemben daczolni lehetne.

Arra azonban vajmi kevesen gondolnak, hogy a bírónak sokszor nyomasztóbb gondjai vannak, mint más sokkal alacsonyabb társadalmi és szellemi szinten állóknak, hogy az, a ki a bírói székből elintézi a mások ügyes-bajos dolgait, mennyit vesződött, sőt nyomorgott is, míg a diszes, de szerény fizetésű polczra vergődött. Azal sem igen törődnek azok, kik csak vádolni tudnak, hogyan egyeztetni össze a bíró előkelő társadalmi állását az aprópénzzel. Adóságokat már bírói ki nevezése előtt kellett csinálnia, ha megakart élni és külön vagyona nincs. Az adóságok pedig a tisztviselőnél rendesen olyan tehert képeznek, melytől nem hogy idő múlva szabadulhatna, hanem biz az mind súlyosabb lesz.

Kezdődik a sors haragja, kiméletlenül felkorbácsolja a lélek egyenletes, tükörsima felszínét, meghibbantja a lelkiismeret egyensúlyát. Csak egy csöpp mérget önt a pohárba, de ez elég, hogy megrontsa az egész életet. Vége szakad a hivatalos erénynek, mert mi sem könnyebb, mint egy elkeseredett, önfeledt pillanatban kábán belemászni a hinárba, melyből — ha esetleg a szerencse kedvez — tán külső sérülés nélkül ki lehet mászni.

Emberi szempontból föltétlenül őt nem ítéltük el az ilyen bűnöst. Hiszen a vihartörött fuldokló még a czápába is belekapaszkodik, pedig az rossz mentőeszköz. Ám a veszélyben elveszti fejét; csak azt tudja, hogy szabadulnia, menekülnie kell minden áron s nem gondol arra, hogy ez által még nagyobb veszélybe sodorja magát.

Ha a bűnös bírónak a hivatalának fontosságával arányos fizetése lett volna, tán soha sem vetemedik ily aljas cselekedetre. Ez a lélektani titok megoldása. Mert elképzelhető az a helyzet, a melyben az az ember lehet, a ki bíró létére megvesztegetési pénzhez nyul. Ha az igazság papja letéved arról az utról, a mit az embereknek hivatva van jelezni, ehhez már igazán másnak is, nemcsak gyarló, bűnös hajlamnak kell okul szolgálnia.

De a lefolyt hét szolgálta egy másikat, nem kevésbé jellemző és tanulságos példával is. Egy orvost azért ítélték el, mert jársai és a maga nevében proviziót vett, oly ügylet után, mely közbenjárásával létesült.

Közismert tény, hogy az orvosoknak általában nincs valami fényes jövődelmük nálunk; mi is lehetett e bűnös cselekedetnek más oka, mint az a

na, ami kevés van, nem lesz csadás; moesárnak nincs fojtó lehetete.

Ha sziklán szárad a hal Klippfish, ha pözna állványon, Stokfish. Utóbbi etetben vagy kettesével összekötik a halakat, vagy a ketté nem hasított farktövön aggatják fel. Egyik fajnak májából, erjesztés által azt az olajszerű zsirt szedik, amely adja az ismeretes csukamáj-olajat, mely világkereskedelmi cikké nőtte ki magát, fogyasztja sok boldogtalan, főleg a gyermek világban. A halakat viszik messzire, mélyen be Oroszországba, Spanyolországba, Olaszországba sőt Délamerikába. Száritás folytán egy kis szalmaizt kapnak a Fishek, de a böjtölők megeszik. Semmivel sincs indokolva, hogy a Stvekfischt nálunk gunynévek használják.

Nagy tömegekben történik a halszáritás, haldus halásztanyákon. Legtöbbször ott hagyják őrizetlenül. Senkinek se jut eszébe a vasszorgalommal gyűjtött másébból valamit elvinni. Többször elmélkedtem az itteni nép istenfélelmén, becsületeségén. Hiszen minden vallás egyformán tanítja: „ne lopj,” azóta, hogy az Ur a tizparancsolatot villámlás és mennydörgés között Mózesnek átadta. De hát az egyik

ember jobban fél az égi háborutól, a másikat kevésbé. A lustában az eltulajdonítás vágya jobban van kifejlődve, mint a dolgozó emberben. Nem vagyunk, nem lehetünk egyformák, de kalapot kell emelnünk a skandináv népek abbéli jó tulajdonsága előtt, hogy nem nyulnak a máséhoz. Sok emberi tevékenységet, az önzésnél hasznosabbal foglalkoztatnak. Ahol nincs, ki elemel, záratlanul vannak a lakások. Épen ilyen jótulajdonságuk, hogy nem hazudnak, nem káromkodnak. Békések és szelidek. Asszonyaik magánosabbak, mint leány korukban, Illemtudó az utolsó paraszt is, kitér, kalapot emel az urnak. Olyan becsülettudók, milyenek a mi parasztjaink voltak, míg az urak, korteskedéssel el nem rontották. Lépten-nyomon tapasztaljuk az iskolai kényszer*) üdvös hatását. Nem gazdag a norvég nép, látuk, röghöz kötve, télidőben, milyen keservesen keresi a kenyerét, hozzáteszem, változó árföltételekkel tizi a hallal való kereskedést, de azért a tanítás ingyenes. Tanulhatunk tőlük.

*) nyolcz éves kortól — tizenötig.

súlyos helyzet, a mibe az előkelő társadalmi állású egyén jut akkor, ha hasznos tevékenysége révén nem kereshet annyit, amennyire ez állás igényeinek megfelelőleg okvetlen szüksége van.

S hány ehhez hasonló, nyilvánosságra azonban csak ritkán kerülő eset történik, a miben nem hibáztathatjuk kizárólag az egyént, mert meg vagyunk győződve, hogy nem igen téved el, ha nem lett volna oly szükös anyagi viszonyok között, melyekből más kibuvót nem találhatott.

Megoldása e ferdeségnek csak az, hogy jövedelmet ha török, ha szakad, össze kell egyeztetni a társadalmi állással. Tehát, hogy az érdemeseknek nemcsak előkelő állást, hanem hozzávaló fizetést is adjanak.

Városi ügyek.

□ Városi tisztújító közgyűlés.

Hauke Imre Zombor szab. kir. város polgármestere a legközelebbi tisztújító közgyűlésre következő meghívót küldötte a bizottsági tagoknak: Miután a folyó évi január hó 16-án megtartott rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés alkalmából 2/904. közgy. szám alatt hozott határozattal a megejtendő „általános tisztújítás” határnapja folyó évi február hó 20-ik (szombat) napjára tüzetett ki délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében kezdetét veendő és a szükséghez képest esetleg a következő napokon is folytatandó tisztújító közgyűlésre tisztelettel meghívatik. A közgyűlés tárgyai: 1. Az 1886. évi XXI. t. cz. 82. §-a szerint a kijelölendő választmány 3 tagjának megválasztása. 2. A tisztújítás megajtése, valamint a választás alá került állásoknak betöltése folytán netalán megürülendő egyéb tisztviselői állásoknak betöltése. 3. A város főpánjának átírata a tiszteletbeli tisztviselőknek kinevezése iránt. 4. Az újonnan megválasztott és kinevezett tiszteletbeli tisztviselők eskütétele. 5. Az 1877. évi XX. t. cz. 182. §-a értelmében az árvaszéki elnök helyettes kirendelése. 6. Az 1876. évi VI. t. cz. 55. §-a értelmében a tiszti ügyész helyettes kirendelése. 7. Az 1879. évi XL. t. cz. 37. §-a szerint az I-ső, II-ik kapitánynak bíráskodással való felruházása.

□ **Pályázati hirdetés.** Zombor szab. kir. város közönsége mint a Falcione Gyula féle ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál 1903/904. tanév II. felétől üresedésben lévő és évi 1200 korona az egyezerkettőszáz koronával javadalmazott ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet. — Ezen állás elnyeréseért zombori illetőségű vagy születésű, szegény magyar, német vagy bonyevác ajku, nem nemes származású, róm. kath. vagy protestáns vallású oly ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai fő vagy algyimnasiunban, fő vagy alreáltanodában felsőbb vagy alsóbb foku kereskedelmi iskolában, hazai tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémiában, országos mintarajztanodában vagy bármely magasabb foku hazai, de mindenkor magyar

szellemű tanintézetben folytatják tanulmányaikat. — Az ösztöndíj csakis kiváló tehetségű szorgalmu és előmeneteli éptestű és egészséges, kifogástalan erkölcsi tanulóknak adományozható és pedig oly megjegyzéssel, hogy az alsóbb foku tanintézetek illetve osztályok látogatásaival szemben, hason szorgalom, tehetség és előmenetel igazolása esetén mindig a magasabb intézet, illetve osztályt látogatók részesítendők az ösztöndíjban. — Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy a fenti követelményeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a városi tanácshoz czimezve folyó évi február hó 25-éig bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert elkéssetten benyujtott folyamodvány figyelembe nem vétetik.

Hírek.

* **Atköltözés. Könyvnyomdat, úgyszintén a „Zombor és Vidéke” és a „Bácskaer Volksblatt” kiadóhivatalát f. évi május havában a sóház utcába, a só-áruda mellett helyezem át.**

OBLÁT KÁROLY.

* **Ügyészi megbízott.** Mifka Károly palánkai járásbírósi joggyakornokot az igazságügyminiszter a palánkai járásbíróshoz ügyészségi megbízott helyettesnek kinevezte.

* **Párbaj.** Tegnap d. u. 2 órakor véres kardpárbaj volt a zombori honvédlaktanyában Klemm Gyula és Buni Gyula joghallgatók közt, amelyen az utóbbi 12 cm. hosszú kardvágást kapott a jobb karján. A sebet az orvosok nyomban összevarrták. A sérülés nem veszélyes. A párbajra kávéházi összeszólalkozás adott okot. A felek délelőtt 10 órakor a Szemes-féle vendéglőben akartak vívni, de ott a rendőrség közbejött, mire délután a laktanyában intézték el az ügyet.

* **A nagybeteg hercegprimás.** A magyar kath. Egyház fölött a halál és gyász angyala hontogató szárnyait. Megrendítő hír érkezik Budavárából: Vaszary Kólos hercegprimás, akinek ma 72. születésnapját ünneplik, ott áll az örökkevalóság kapuja előtt. A súlyos lappangó kór, mely mióta Sion ormán öröködik a magyar kath. egyház jogai és hitélete fölött, mindig ostroma alatt tartotta, az utóbbi időkben annyira erőt vett rajta, hogy közvetlen környezete lemondott életéről: Kohl Medárd püspök feladta neki az utolsó kenetet s ellátta a szentséges utra-valóval. A hercegprimásnak haldoklását az egész kath. egyház, de még az egész magyar társadalom megdöbbenéssel fogadja. A magyar társadalmi, politikai és egyházi életben az utóbbi évtizedben a nyugot-európai áramlat felszínre vetette az egyházpolitikát abban a radikális formában, melynél még Franciaország sem alkotta meg radikálisabban az ő házassági törvényeit. A vihar a magyar közélet mezején elementáris erővel tört ki; s mikor az ezeréves jogok oszlopos épülete recsegnie kezdett a nagy földindulásban, mindenki biztos volt abban, hogy ez Magyarországot a katasztrófa felé sodorja. Ebben a válságos időkben az a szelid képű, jósa-

gos mosolyu főpap, Magyarország első kath. papja, evvel a szóval csillapította le a felzudult forradalmat: Pax. A békesség isteni elve megtette a maga hatását; a magyar társadalmi élet mezején a csend helyreállt s most az Egyház e nemeslelkű főpaprak a vezetése alatt minden utonmódon segíti a társadalmat az emberiség nagy kérdéseinek békés megoldására. Az egyszerű szerzetesből a legmagasabb egyházi dignitásra emelkedő főpap a legnagyobb emberbaráti szeretettel nézi és segíti a küzködő emberiséget: nem csoda tehát, ha a társadalom minden rétegében a legőszintébb részvét környékezi a nagy beteg főpap betegágyát s a szívek őszinte imája eseng a nagy beteg felgyógyulásáért.

* A mi filozófusunk.

Schmitt Jenőt a württembergi egyetemre professornak meghívták. Schmitt a meghívást elfogadta — és állását jövő héten már el is foglalja. Schmitt Jenő évekkel ezelőtt a zombori kir. törvsz. telekkönyvi osztályában végezte sablonos munkáját, — de ez időben már feltűnt magasabb filozófiai képzettsége. Már akkor kiváló munkákat írt külföldi lapokban, és most angol szociálista lapjának a „Freiheit”-nak állandó munkatársa volt. Ezen működését a kormány nem jó szemmel nézte és Pauler igazságügyminiszter rendeletére éber felügyelet alatt volt — majd később az állást ép e zaklatások miatt elhagyta és Budapestre ment lakni. Több időt töltött Berlinben, hol a filozófiai vezérférfiakkal szoros barátságban állt, melyhez neki jogelmét adott azon pályamunka, melylyel Heyel filozófiájáról írva Németországban pályadíjat nyert. Újabb időben ismét Budapestre tűnt fel, hol különös filozófiai rendszerének előadásokkal igyekezett propagandát csinálni és füzetet is adott ki, „Krisztus az emberben” czimű fejtegetéseivel új hont hirdetett, mellyel a mai társadalmi rendet támadja és sajátos filozófiai rendszerét „ideális anarchismusként” nevezi. E miatt több sajtóperre is volt, mely alkalmakkor mély tudású védelme bámulatba ejtette bírót. Gr. Tolsztoj Leóval állandó összeköttetésben áll. Később barátai kieszközölték az igazságügyminiszteriumnál, hogy könyvtári állást kapjon, hol bő anyag áll rendelkezésére ideális filozófiáját tökéletesíteni. Számos cikket és tudományos értekezéseket írt német folyóiratokban, melyekkel magára vonta a német tudós világ figyelmét — úgy, hogy most a württembergi egyetem tanáranak meghívta. Barátai és tiszteelői búcsulakomát rendeztek tiszteletére. Schmitt Jenő Zomborban született. Atyja katona tiszt volt és rendkívül eszes, tudományosan képzett ember. Ifju korában halt el. Anyja él, ki agg kora dacára jó egészséggel mai napig megtartotta életük érdeklődését minden szép, jó és nemes iránt. Óreg atya Bulla Károly Bácsvármegye főorvosa volt. Schmitt Jenő szünidejét évente Zomborban töltötte, hol néhány héttig tartózkodva, filozófiai rendszerének hívei körében töltötte idejét, — kiknek mindig valóságos örömmünep volt midőn Schmitt Zomborba érkezett. Jellegzetes szikár, nyulatok, magas alakja általánosan ismert volt Zomborban és a külső nem igen árulta el a nagy filozófust, de jelezte, hogy nem mindennapi lélek lakik benne.

Sirolin

A legkiválóbb tanak és orvosoktól mint hatályos szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál úgy mint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik. A gyógyszerárban üvegekben 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantit cizéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel Svájc.

* **Szabad Lyceum.** Prokopy Imre úr 1904. évi február hó 15-én (hétfőn), 17-én (szerdán), 20-án (szombaton), 22-én (hétfőn), 24-én (szerdán) és 27-én (szombaton) este 6—7 óráig a keresk. iskola I. osztályú tantermében előadást tart. „A realizmus a XIX-ik század francia elbeszélő irodalmában.” Az előadás ingyenes.

* **A Zombori Kaszinó-Egyesületi Dalárda** 1904. évi február hó 16-án a Polgári Kaszinó-Egyesület termében rendezi I. Rendszerinti Farsangi Dal- és Táncestélyét. Műsorozat: 1. Alfréd C., Keringő. Előadja a dalárda zenekara. 2. Rieger Gy., Ki a gonddal, Férfikar. 3. Naumann J., A két tanti. Előadják két nagybőgő zongorakísérettel 4. Brandt L. Névető dal. Férfikar zongorakísérettel. 5. Brixner J., Allat-négyes. Tréfás magánkar zongorakísérettel. Belépőjegyek 2 koronájával este a pénztárnál és Sztrilich Zsigmond úr kereskedésében előre is válthatók. Pártoló tagok belépőjegyűl a tagsági jegy első szelvénye szolgál. Kezdeté este 8 órakor.

* **A zombori iparos dalárda** legutóbbi farsangi milatságán a következő felülfizetések folytak be: Szemző Gyula 10 kor., özv. Fernbach Bálintné, Grosits István 5—5 kor., dr. Mikosevits Kanut 3 kor., Duchon János, Kulits Mátyás, Schlischer Sándor, Schlachter József, Simendits Miklós, Rónay Ignác, Teltsch Gáspár 2—2 kor., Méri Ignác, 1 kor. 80 fil., Márits István, Butkovits József, Bikár Milutin, Ugyr Mihály, Tuna Adolf Weigand Lőrinc, Vujevits Márk, Fierjung Miklós, Szukfüll Ferenecé, dr. Danninger Adám, Schnur Lajos, Angyal János, Ugyr Erzsébet 1—1 kor., Méri Simon 80 fil. Bozsán Sándor Hoffmann István 40—40 fil. — melyekért a nemesszívű adakozóknak a rendezőség ez uton mond hálás köszönetet.

* **Duna-Tisza közti csatorna.** Lapunk múlt számában már megemlékeztünk e nagyfontosságú transversalis csatorna horderejét illetőleg és nagy hasznáról. Most vetjük dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró rendkívül érdekes előterjesztését ezen ügyben, ki a nála megszokott egyszerűséggel, mély tudással, bő tapasztalattal a Budapest-Szabadka Obecsei irány mellett tör lándzsát. Balaton az ő fejtegetésében nemcsak mind víziuti hasznosítását a kereskedelmi szempontból sürgeti a csatornát, hanem a tervbe vett csatornában az éltető vizet a szárazságtól végvonaglásban selymődő természet felfrissítésére akarja kihasználni. — miként ő azt a Rajna mentén és Hollandiában a csatornákat a földek öntözésére látta és tapasztalta, úgy azt vármegyénkben is meghonosítani óhajtja. Az érdekes előterjesztést lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk.

* **Uj ügyvéd.** Kamjonkai Szemző Dezső dr. pár nap előtt a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt letette az ügyvédi vizsgálatot. Ügyvédi irodáját a legközelebb megnyitja s ott a jogkereső közönségnek rendelkezésére fog állani.

* **A hetivásárokról** szóló szabályrendelet felterjesztését kéri a kereskedelmi miniszter városunk törvényhatóságától. A rendelet célja, hogy a közigazgatás egyszerűsítése és az ügymenet gyorsítása érdekében oly adatok álljanak rendelkezésre, a melyeknek nyilvántartása a közbeeső felvilágosító jelentéseket mellőzhetővé tegye és az elintézés ez által a közérdek vagy magánfelek hátrányára késedelmet ne szenvedjen.

* **Szociálizmus Szóntán.** A hosszú tél és az esték, a melyek a földművelő nép vakítójaul szolgálnak, eléggé alkalmassak arra, hogy a kevésbé művelt nép közé a szociálizmus tévtanát terjeszszék, különösen ott, a hol a nép nagyfokú tudatlanságánál fogva annak befoga-

dására nagy hajlandósággal bír. — Mindennap olvasunk eceletáns példákat rá; majd Torontálban, majd Bácskában üti fel mértelyes fejét. S nem egy helyen óriási mérvüket öltött már. Ilyen veszedelmes állapotok vannak most Szóntán is. Néhány lelketlen kontár otromba hazugságával — a fajánál s szegénységénél fogva különben is szociális hajlamu nép szívére már hónapok előtt megmértelyezte. — S azóta a dolog rendjén halad, legalább arra enged következtetni az, hogy a hatóság ebben a dologban lanyha eljárást tanusít. — Pedig a terrorizmus fenyegetés oly mérvüket öltött a szóntai szociálistáknál, hogy a kitörés csak egy kicsiny válponton nyugszik. — Egész szervezett testülettel állunk szemben, elnökkel, pénztárnokkal, 180 taggal, kik hetenkint rendszeren gyűléseznek, sőt szociális zászlóval is rendelkeznek, melyet Szabadkáról a központból hoztak. — Jelszavuk: osztózkodni! Nem is volna rossz, mert a szóntai nagybirtokosság mintegy 12000 holdat mondhat magáénak. Gyűléseiken a magyar nyelven megjelenő ujságaikból a legképtelenebb dolgokat böngészik ki, a mit a tolmács százszoros fordításban tár eléjük. — Ennek alapja persze a nép tudatlanságában rejlik. De már a hatóság, hivatalnoki kar, papság, földbirók oszta-ly elleni heves izgatásait már nem menthetni tudatlanságukkal — Fenyegetésekkel nem egy tagot szereztek mert a félelem hatalmas erő. — Az arogantia s vakmerőség náluk napról-napra fokozódik, látván a hatóság jótakaró tétlenségét. Rossz kertész az, ki a gyümölcsöző fa alul a fattyu hajtásokat idejekorán ki nem irtja, mert azok egyszerre fogják az eddig szépen diszló fát előlni. — Több erélyt s több biztonságot kér ezen állapotok ellen a hatóságtól a szóntai békés polgárság.

Egy aggódó szóntai polgár.

* **Rajk Aladár.** A hivatalos lap jelentése szerint Reich Aladár Baja város országgyűlési képviselője a mai nappal Rajk Aladár lett. A magyarul amugy is Rajknak hangzó Reichből könnyű volt átalakulni Rajkká. A hivatalos különben szó szerint így emlékszik meg a nevezetes eseményről: Dr. Reich Aladár országgyűlési képviselő bajai lakós családi nevének Rajkra kért átviteltatása a f. évi 2707. számú belügyminiszteri rendelettel megengedett.

* **Vármegyei kiállítás.** A leendő vármegyei kiállítást, melyet 1905 évre Szabadkán terveznek, Biro Károly polgármester vette a kezébe és f. hó 9-én ez ügyben párt és személy válogatás nélkül nagy értekezletet tartott, mely dr. Eisner Lajos ide vágó elaboratumát fogadta el. Itt is két párt alakult ki, — az egyik rész a palicsi tó partjára, a másik rész — a kereskedő osztály — a város balterületén akarná a kiállítást. Csak úgy ne járjanak a Szabadkaiak is, mint a zombori kiállítás, hogy a két vitatkozó fél érve között megbukott a kiállítás.

* **Egy fiatal asszony öngyilkossága.** Obecseről írják, hogy Rákos Albertné városszerte ismert, gyönyörű fiatal asszony öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. A gyors orvosi segély aligha mentheti meg a fiatal asszonyt az életnek, mert az erős mérég: a szerecsika, belső szerveit tönkretette. Az öngyilkos asszony végzetes tettét, mivel boldog családi életet élt, nyilván pillanatnyi elmezavarában követte el.

* **A ki a védelem ellen tiltakozik.** Fialat suhancz állott a napokban a kir. törvényszék előtt valami jelentéktelen lopással vádolva. Minthogy védőt nem nevezett, az elnök hivatalból rendelt ki egy fiatal ügyvédet. Befejezván a bizonyítási eljárást, az ügyvéd ékes szavakkal kérte a bírák elnézését. Az előadás hevében löbök között a vádlott elmebeli tehetségeit is bonczolás alá

vette, rámutatva a fiatal bűnös koponyájára, hogy az igen kevés intelligenciát árul el. Szavainak váratlan hatása volt. A siheder felugrott helyéről, összeszorított ököllel fenyegetve meg az ügyvédet: — Hallja az ur, jobb lesz, ha betogja a száját! A meglepett ügyvéd erre a fölszólításra csakugyan hamarosan befejezte a védőbeszédet.

* **Az ügyvitel egyszerűsítése a kereskedelemügyi miniszteriumban.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter az igazgatás egyszerűsítése céljából új rendet termetelt a kereskedelmi miniszteriumban. Több ügyosztályt, amelyek egy körbe tartozó ügyekkel foglalkoztak, összevontak. A bürokrácia túltengését azzal igyekszik korlátozni a miniszter, hogy a vidékről központi szolgálatra berendelt tisztviselők nagyrészt visszaküldte illetékes hivatalukhoz; akiket mégis bentartottak, azokat beoszlják a kereskedelemügyi minisztérium státuszába.

* **Gróf Lubinczki János** zongoramester, akit a zombori közönség évek óta ismer a legelőnyösebben, ismét Zomborba, jött amint azt a Z. és V. mult számában jeleztük, és zongora leczkéket fog adni. Lakása Apolló utca 44. — A kiváló művész és zenetanár már két ízben volt Zomborban, mind a kétszer hosszabb ideig és tanítványai a legnagyobb hálával emlékeznek reá vissza.

* **Az ujvidéki színházi szubvenelő és a Bánffy párt.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Igen tisztelt Szerkesztő úr! Több fővárosi lap helytelen információ nyomán azt a hirt közölte, mintha a helybeli Bánffy-párt a törvényhatósági bizottság több magyarjku és érzelmű tagjára ingerenciát gyakorolt volna, hogy a szerb színház által kért szubvenziót megszavazzák. Ezzel szemben bátorkodunk mi, alulírottak, mint az alakulóban levő Bánffy-pártnak ideiglenes vezetői, a szervező bizottság megbízásából kijelenteni, hogy a párt mint olyan, e tárgygyal soha nem foglalkozott s így azon tagoknak szavazatától, mint párt, teljesen távol áll, de másrészt azt is tudva van előttünk, hogy az ilyen alapon megtámadott városi törvényhatósági tagok tisztán helyi érdekű taktikából adták le szavazatukat a jelzett irányban, nem tekintvén politikai pártkérdésnek a szóban forgó ügyet, hanem tisztán kulturális jellegűnek. A fővárosi lapokban megjelent azon közlemények tehát, melyek e kérdéssel a Bánffy-pártot hozták kapcsolatba, szembeszökőleg azon célzattal irattak meg, hogy az alakulóban levő Bánffy-pártot diszkreditálják s magában a pártban egyenlenséget idézzenek elő. Újvidéken, 1904. évi február hó 8-ikán. Hazafias üdvözléttel Kohu Károly dr., Szabó Lajos dr.

* **A gőzgépkezlők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden Márczius hó 6. napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vízmű—telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kelően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi- utca 1.) beküldendők.

* **Bécsben elítélt bácskai ember.** Bécsben szerdán az ottani törvényszék három évi sulyos börtönre ítélte Schossberger József divatáru kereskedőt, aki palánkai származású. Az volt ellene a vád, hogy felgyújtotta a saját üzletét. Unokaöccsét Weiss Jakab bácsmartonosi születésű kereskedősegédet, aki nála volt alkalmazva, felmentették a bűnrészesség vádjá alól.

* **Rablógyilkosság a tanyán.** O-Kanizsa köségeit rémes rablógyilkosság tartja izgatottságban Egy özvegy asszonyt és öreg szolgáját ütötték agyon az este ismeretlen tettesek. Minden valószínűség szerint azért, hogy elrabolják az asszony

pénzecskejét. A rémes gyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti: Az okanizsai tanyákon, közel az „Okanizsai szállások“ állomáshoz, csárdásné volt Soos Andrásné, egy még mindig elég csinos, negyven év körüli asszony. Öreg szolgálójával Barsi Antallal kettesben voltak már ott a tanyai csárdában évek óta. Derék, jó asszony volt, ellensége nem volt a tanyákon, se a faluban, ki van zárva tehát az, hogy valaki boszúból tört volna élete ellen. Szerdán este 8 óra felé egy fiatal ember rokona akarta őt meglátogatni és mikor a csárdához közel ért, gyanusnak találta, hogy nincs világosság a házban, Benyit a szobába, gyufát gyújt és rémülve látja rokonát a földön vérben és nem messze ettől az öreg Barsi Antalt szétzuzott koponyával. Mind a ketten halva voltak már. A legény azonnal a közeli tanyára futott és kocsit fogadva behajtott Kanizsára a községhez és ott a rendőrségnek, majd a csendőrségnek jelentést tett a gyilkosságról. A zentai járásbíróóság vizsgálóbírája és dr. Eperjessy Béla kir. ügyész Szabadkáról csütörtökön reggel a gyilkosság színhelyére mentek és azonnal megindult a legszélesebb körben a nyomozás, de mindeddig semmi sikerrel. Még azt sem lehetett megállapítani, hogy válóságban rablógyilkosok ölték-e meg a csárdásné és szolgálót, mert bár az asszony szobájában mindent felforgatva találtak, nem lehetett mindeddig megállapítani, hogy loptak-e el valamit és mit a meggyilkoltaktól. A szerencsétlen áldozatokat botokkal ütötték agyon.

* **Az „Uj párt“.** E napokban jelent meg az „Uj párt“ programja — illetve kiáltványa a nemzethez, melyet báró Bánffy Dezső bocsájtott ki. Városunkban is nagy mennyiségben érkezett ezen program, de nem hisszük, hogy itt kedvező talajra találja.

* **Gádor (Gákova) hetivásárt kér.** Gádor (Gákova) község hetivásárt kér a földművelési minisztertől. A miniszter az iratokat javaslattétel végett leküldte gazdasági egyletünkhöz, mely azokat Rácz György közigazgatási előadóhoz tette át, aki véleményét a napokban fogja beterjeszteni. A gazdasági egylet a hetivásár engedélyezése mellett foglalt állást.

* **Jegyzők fizetésrendezése.** A belügyminiszteriumban serényen folynak az előmunkálatok a községi és körjegyzők, valamint a közigazgatási tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában. A belügyminiszter azonban az eddig beszerzett adatok alapján még nem állapíthatja meg a községi és körjegyzők fizetési minimumát, miért is újabb adatok beterjesztésére hívta fel az alispánokat. E célból — mint értesülünk — rendeletet adott ki, amelyben meghagyja, hogy folyó évi márczius hó 1-ig hozzá pontos kimutatást terjeszzenek fel, a melyből megállapítható legyen, hogy a vármegye összes nagyközönségeiben és körjegyzőségeiben a községi és körjegyzőknek, vagyis az iroda főnökének, a vezető jegyzőnek hány segédmunkaerő áll rendelkezésére a jegyzői ügyek intézésében. Továbbá ezen segédmunkaerők milyen elméleti képzettséggel bírnak, mekkora javadalmazásban részesülnek, mióta szolgálnak jelenlegi minőségükben. Végül mitéle jellegű az állás, melyet betöltöttek. Ebbe a kimutatásba be kell venni a jegyzői irodák összes személyzetét, kivéve magukat a hivatalvezető nagyközönségi jegyzőket, illetőleg körjegyzőket. A kimutatás szerkesztésére a belügyminiszter pontos mintát mellékel körrendeletéhez 11 rovattal, melybe minden egyes egyénről külön kell beírni az adatokat. A belügyminiszter siettetni az ügyet, mivel a közigazgatási tisztviselők fizetésének rendezésével végezni akar még márcziusban.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara közlése teszi, hogy Simics Dusan dr. titeli ügyvédet a kamara területéről való elköltözése következtében az ügyvédek lajstromából törölte, továbbá Rajcsics László dr. és Brück Jenő dr. ügyvédek Zombor székhellyel az ügyvédek lajstromába fölvette.

* **Kétszáz népgyűlés egy napon.** A magyarországi szociáldemokrata párt hívei kétszáznál több népgyűlést tartanak ma vasárnapon. Az ország minden részében rendezendő gyűlések napirendjén csak egy pont lesz: Az egyesülési és gyülekezési jog. A legtöbb gyűlést az erdélyi pártvezetőség jelentette be, melynek székhelye Kolozsvárott van. A külföldi magyar munkásszervezetek is gyűléseznek ma február 14-ikén, a többi közt Bécsben, Berlinben, Münchenben, Hamburgban, Párisban, Zürichben stb.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős ügy letárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlés összehívása váltán szükségessé, ezen közgyűlés határnapjait folyó évi február hó 18. és a szükséghez képest következő napjának reggeli 9 óráját tűzte ki Karácson Gyula alispán.

Ezen rendkívüli közgyűlés fontosabb tárgyai a következők:

1. József kir. főherceg Ofensége köszönőlevele.

2. Kereskedelmiügyi miniszteri rendelet Bajmok községben a házalás eltöltése tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

3. Pénzügyminiszternek leirata a számvétség vármegyei közigazgatási szolgálathoz beosztott és elvont munkaerők visszarendelése tárgyában.

4. Kereskedelmiügyi miniszternek leirata a vármegyei gazdasági egyesületek portómentessége tárgyában.

5. Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur intézvénye a vármegye közutjainak műszaki szolgálatát ellátó m. kir. állami építészeti hivatal személyi és dologi kiadásaihoz a vármegye által fizetendő 1902—1904 évi hozzájárulási összegnek megállapítása tárgyában.

6. Hont vármegye közönségének átirata az egy gyermekrendszer elleni óvintézkedések tárgyában az országgyűlés képviselőházához és a kormányhoz intézett feliratának hasonló felirattal való pártolása iránt.

7. Heves vármegye közönségének átirata a hadköteles kor előtt és harmadik korosztályból való kitépes előtt nőstülést tilalmazó 1889. évi VI t. c. 50. §-ának törlése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt.

8. Esztergom vármegye közönségének átirata a 7—15 év között levő elhagyottak nyilvánított gyermekek gondozási szükségleteinek az állam terhére való átvétele értelmében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuk pártolása iránt.

9. Abauj Torna vármegye közönségének átirata a hadsereg és honvédség löszükségletének fedezése céljából állami csikótelepek felállítása érdekében a földművelésügyi miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt.

10. Nyitra vármegye közönségének átirata gróf Tisza István miniszterelnök és

minisztársaihoz intézett üdvözlő és bizalmi feliratának pártolása iránt.

11. Sáros vármegye közönségének átirata a köz- és vagyonsbiztonságot veszélyeztető vándoreigányok ügyének rendezése érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának pártolása iránt.

12. Főispán úr átirata Szeberényi Gyulának tb. szolgabíróvá való kinevezése tárgyában.

13. Főispán úr átirata a „Szilágyi Dezső“ emlékére való adakozás tárgyában.

14. Főispáni átirat dr. Gergurov Márknak helyettes ülnökké és Scherer Rezsőnek helyettes aljegyzővé leendő kinevezése tárgyában.

15. Alispáni előterjesztés a községi pénztárakat illető kihágási büntetéspénzeknek a munkáslapra mily mérvben leendő fordítása iránt.

16. Alispáni előterjesztés a fegyelmi és rendbirságok, valamint a 1883. évi 44. t. c. alapján kiszabott birságpénzek hova fordítása és kezeléséről alkotott módosítása tárgyában.

17. A vármegye alispánjának jelentése a vármegyei székházépület vízvezetékénél szükséges szivattyu és bénzinmotor felállítása, továbbá az árnyékszékek átalakítása érdekében megtartott árlejtés eredményéről. — Ezzel kapcsolatban tett előterjesztése a fentiekből felmerülő kiadásokra szükséges fedezet tárgyában.

18. A vármegye alispánjának előterjesztése a törvényhatósági bizottság 11443/2. jkv. 1903. sz. a. a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek felemelése ügyében hozott határozatával összefüggésben az alapok rendezése tárgyábani intézkedések iránt.

Színház.

Szerb színészeink csütörtökön f. hó 11-én Volzogen Ernőnek „A betöltetlen lap“ háromfelvonásos vígjátékát, Markovics Milka — a színtársulat kitűnő tagjának — szerb fordításában adták. Ez egy szép modern darab, a mely cselekményével és vidám érzeivel nagyon kedélyesen hatott a közönségre. Szereplők közül a fordító, Markovics Milka tünktől precíz művészi játékkal páratlan tetszést és elismerést aratott. Szpászics jól adta a kétségbe esett illetőleg gyámoltalan férjet. Dinits Degenmayer szerepében szintén kitűnő volt. A mellékalakok megállták helyüket.

Pénteken ismét ifjusági előadás volt. Schillernek „A haramiak“ klasszikus szomorujátéka, melyben az önzésnek s hiu uralomvágnak pokoli gyümölcsei rémületbe ejtik a nézőt — volt műsoron, gondos és hatásos alakításokkal. A színtársulat igazgatóságának és tagjainak dicséretére válik, hogy ezen kizárólagosan a fiatalságnak szánt előadásokat annyi gondnal, jó készültséggel és művészi alakítással adják elő, a mi csak arról tesz tanuságot, hogy teljes tudatában vannak a színelőadások ama nagy nevelő és szépízlés fejlesztő hatásáról, a melyet azok a fiatal lelkekre gyakorolnak. Nikolics, Ferencz szerepében szemek előtt elég jó alakításban megtestesítte, az emberi alakból kivetkőzött intrikust, lelketlen és istentelen eselszövényeivel. Vaszylyevics, Károly nem is lovagias jellemű kitűnő alakította, tehetsége és szorgalma bő jutalmat aratott a fiatalságnak szünni nem akaró frenetikus tapsában. Lukics, a szívében meghurcolt és megbántott atyát

lól adta. Bakálovicsné játékával rokonszenvet tudott kelteni. Vilovác a lelkiismeretes és istenfélő szolga szerepében tytikus volt. A többi szereplő megfelelt, s így az előadás sikeréhez lelkiismeretesen hozzájárult.

Szombaton f. hó 13-án Meterlink „Monna Vanna“ nagyhatású modern drámáját adták. Ezen előadásról lapunk jövő számában beszámolunk.

I—s.

Nyilttér. *)

MERCUR váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST, V., Fürdő-u. 3. sz.
vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapírt és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdeügyletben szakzerű felvilágosítással ingyen szolgál.
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték felárúsítóhelye, Sorsjegyek csekély havi részlet fizetésre, előnyös sorsjegytársaságok. Sorsjegybiztosítás: legelőnyösebb díjazás kivánatra bérmentve

Rövid levélezim:

MERCUR, Budapest, FÜRDŐ UTCZA.
Részvénytőke korona 1.000.000.

*) Ezen rovat alatti közletelért nem vállal felelőséget a szerk.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E. 477. jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim.

URASÁGI
BOGNÁR,
40 éves, — ki nagy uraságoknál és nagybirtokosoknál alkalmazva volt, alkalmazást keres uraságnál vagy birtokosnál.
Czim a kiadóhivatalban.

Suchard-féle

MILKA

Tejszin Choclad
tablák és tekerésekben

A legrészegazdagabb
tej-Choclad.

Legutolsó újdonsága a világhírű
chocladgyárnak

Ph. Suchard

Eladó

500 darab akácfa-oszlop

6—8 sukk magas, teljesen kiszáradt, részben vagy egészben, jutányos áron,

Ómoroviczán, a reform. lelkészlakon.

Zombor

és

környékére

az összes biztosítási ágazatokkal foglalkozó, ezen vidéken jól bevezetett előkelő biztosító részvény társaság óvadók képes

főügynököt

keres.

Ajánlatok „Biztosító“ jelige alatt a lapkiadóhivatalához küldendők.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kórórált, hásiszer, a mely már több mint 38 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazták kőzvények, csázták és megbőltések.

Intés. Silányos b utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegekben dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ orvosi jegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari orvosi tanácsos.
Rudols tért.

Kiadó esetleg eladó ház.

Cservenka előváros **Konyovics-utca 348. 6. i. szám** cserépfedéllel bíró 3 lakosztoba, üvegezett folyosó, konyha, éléskamra pince; továbbá nagy konyhakert és virágos kertből álló lakás

f. évi május hó 1-ével

bérbeadandó, esetleg örök áron eladandó. — Tudakozódni lehet a rendőrfőkapitánynál.

Szőlőbirtokosoknak és mezőgazdáknak

Akáczfá-ból hasított szőlőkarót,

Akáczfa kerítési oszlopot,

Akáczfa komlóoszlopokat,

Bognároknak

Akáczfa kerékküllőket,

Akáczfa gömbfát,

Akáczfá-ból nyeresen vagy félig kidolgozott kocsirészeket

a legjutányosabb árak mellett ajánlunk, ugyanitt mindennemű fák olcsón kaphatók.

Wolf és Trostler

Ujvidék

Iroda: Duna-utca 7. sz.
Fatelap: Órménytöltés mellett.

KLYTHIA A BŐR
APOLÁSÁRA

Az arcbőr szépi-
tése és finomítása. **RIZSPOR**

legelegánsabb toilette-, hál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz.

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszergyár,

BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs.
kereskedő-czegnél.

Egy doboz 1 frt 20 kr. küldése utánvét vagy az összeg előleges beküldése után.

Csakis és Selle Kary-féle

FREDIN

kérjük.

Legjobb tisztító szerminden finomabb czipőhöz. Sárga és fekete
Különösen ajánljatik Boxcalfs-, Oscaria-, Chev-
reaux- és Lack-czipőkhöz.**Bécs, XII 1.****30 napi próba!!**A világi és amerikai órágyáros John
Scott Marlitt & Holzer, akik gyártmá-
nyukat Európában is terjesztetni akarják és
a legolcsóbb Syst. Roskopf órákkal verse-
nyeznek, küldök névtételt vagy az összeg
beküldése mellett 2 frt 80 kr-ért.Egy megbízható Nickel Anker remontoir Scott
Watsch Patent zsebóra erős 36 órák, nickel szerkezetű
emilírozott fedelű pontosan percre járó 5 évi jótállás.
Minden zseborához egy elegáns goldinléc és reklám
tárgy díjtalanul mellékeltek.

Nem tetszés esetén pénz visszaadatik tehát nincs risiko

M. J. HOLZER

óra és aranyórák gyártó és nagyban,

Krakau, (Öst.) Dietelsgasse 66.

és. és kir. átlambhatalmok szállítója.

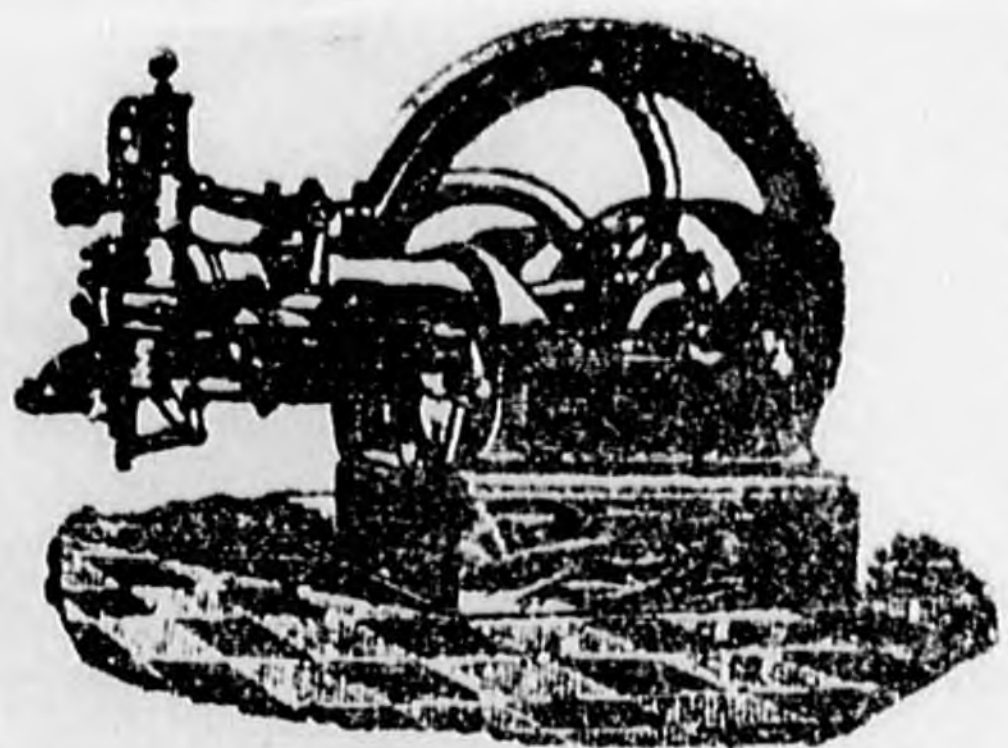
Képesárjegyzék aranyórákról és aranyórákról ingyen és
bérmentve.Ügynökök é kerestetnek.
Hasonló hirdetések utánzatok.

Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye:

GELLÉRT IGNÁCZ és társa**Budapest, VI., Teréz-körút 41.**

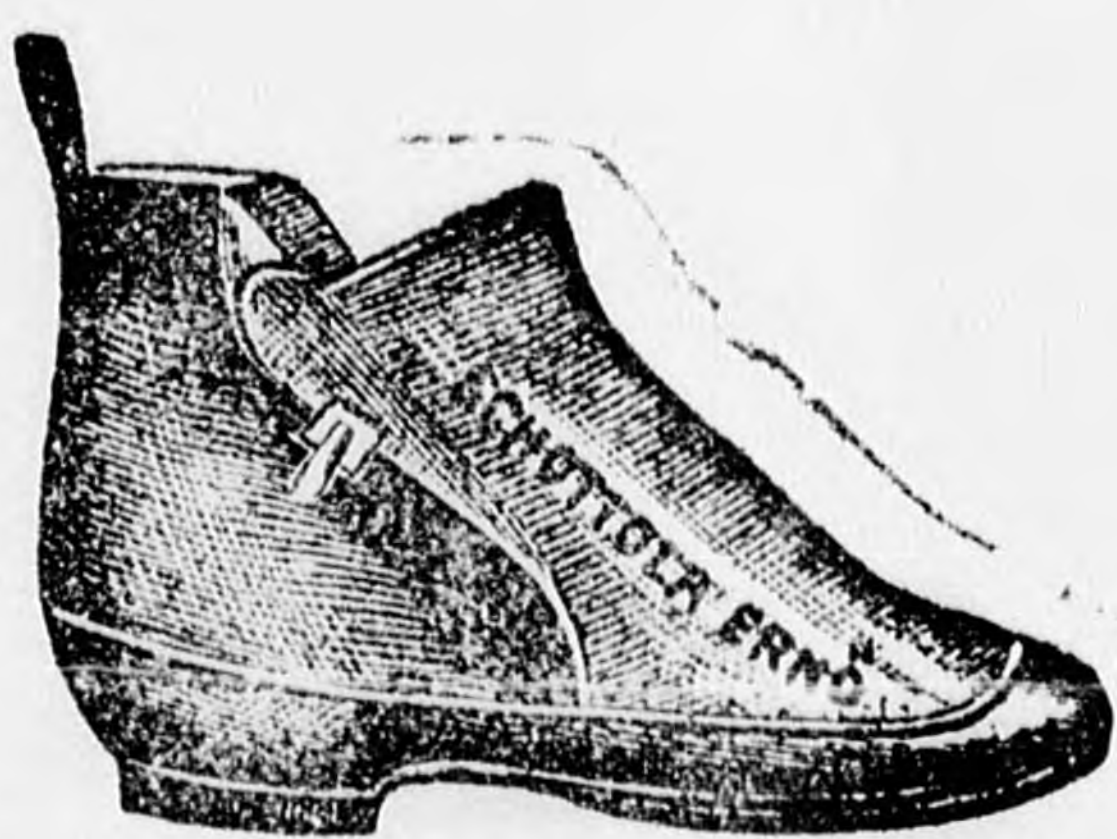
(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legteljesebb, leg-
tartósabb gyártású drezdai benzín-motorokat
lokomobilokat és szén-gáz-fejlesztős (genera-
toros) motorokat.Leggyorsabb
64 kitűntetés.Szállami épem!
Legolcsóbb
fizem!**8000 gép a legteljesebb meg-
elégedésre szállítva.**Malomüzemre, darálásra, takarmánykam-
rákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz,
vizemelésre, csépléshez és minden más
gazdasági és ipari munkához a legjobb
üzemerő.A drezdai motorok minden verseny-
vizsgálaton és kiállításon a legelső
díjakkal lettek kitűntetve.**Kedvező fizetési feltételek!!****Legmesszebb menő jótállás!!****Uj! Budapesti főműhelyt Uj!**
rendeztünk be, drezdai műve-
zetővel és szerelőkkal.**Gyomorbajosoknak.**Mindazoknak, akiknek a gyomor meghűlése vagy túlterhelése, hiányos nehezen
emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételek élvezése, vagy rendetlen életmód folytán
gyomorbajuk van, u. m. katarrus, gyomorgöres, gyomor fájdalom nehéz emésztés vagy
elnyálkásodás — nagyon kitűnő házi-szer ajánljatik, melynek meglepő hatása már sok
esztendőn át ki van próbálva.**Ez a Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bor.**E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos füvekből jó borral van ké-
szítve, képezi, erősíti az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor
eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásosan közrehat egészséges
vér képződéséhez.A gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már esirájában elfojtja
Azért nem kell késedelmezni, idejekorán használni.Jelenségek, u. m. főfájás, hűfögés, égátés, puffadság, rosszullét hányással
a melynek dült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy-két ivás után
már eltűnnek.Székrekedés és annak kellemetlen következménye: sorulás, kolik fájalmak, szí-
dobogás, álmatlanság, vérsűrűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyor-
san eltűntetnek.A gyógyfüves bor az emészthetlenséget megszünteti a könnyű székelés által,
rossz anyagokat a gyomor belekből eltávolítja.Beesett, sápadt, kinézés, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés
hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Etvágyhiány, idegesség
kimerülés, rossz kedélyállapot, egy mint gyakori főfájás, álmatlan éjszakák mellett az
ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életerőt újból fölvillanyozza.

A gyógyfüves bor fokozza az étvgyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást
előmozdítja az anyagcsere-t, gyorsítja a vérképződést, lecsendesíti a fölzgatott idegeket
és új életkedvet szerez. Számos elismerés és hálalrat bizonyítja ezt.Gyógyfüves bor 1 frt 50 kr. és 2 frtos üvegekben kapható: Zombor, Nemes-
Militics, Csonopla, Kernyája, Uj-Szivacz, O-Szivacz, Bács-Bresztovác, Bács-Doroszló,
Priglevica-Szt-Iván, Apatin, Kupuszina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Béreg, Szántova,
Sztanisits, Bajmok, Pacsér, O-Morovicza, Bajsa, Bács-Topolya, Kis-Hegyes, Szeghagy,
Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Verbász, O-Verbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács-Szt-
Tamás, Dárda, Kácsfalú, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lőcse, Munkács, Duna-Szekeső,
Baracska, Gara, Katymár, Bács-Madaras, Bács-Almás, Bikity, Bács-Vaskút, Bács-Monos-
tor, Szerelme, Baja, Szabadka, Esszék, a gyógyszerárakban, a valamennyi kisebb-na-
gyobb magyarországi helységben osztrákmagyar gyógytárakban.A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausz-
tria-Magyarország minden helységébe küldenek.Ügyszintén küld Temesváry József zombori gyógyszerész 3 és több
üveget növényorból, eredeti áron Ausztria Magyarországon minden helységébe**Óvakodjunk az utánzásoktól.**

Kizárólagosan csakis Hubert Ullrich-féle gyógyfüves bort kérjük.

Gyógyfüves borom nem titok; alkatrészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Gly-
cerin 100,0 vörös bor 240,0, (Ebereschensaft) Nyárfanedv 150,0, meggyenedv 30,0, Ma-
anna, 30,0, kömény, annanas, Honagyökér, amerikai erőgyökér, Enciagyökér, Kalmusz-
gyökér a 10,0. Ezen alkatrészet keverjük!**Gumi-sárcipők**

(kalocsni)

vizmentes gumi hóczipők meleg teveször béléssel, férfiak, nők
és gyermekek részére; teljesen vizmentes gumi vadász-csizmák
férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredeti orosz gyárt-
mány, a szt.-pétervári gumiczipőgyár gyártmánya.**KORCSOLYÁK:** Halifax, Jackson Haines Ga-
zella és Columbus.

Legjutányosabb árban kapható

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST

VI., ANDRÁSSY-ÚT 2. sz.

ARJEGYZÉKKEL

ingyen és bérmentve

szolgálók.

Olcóság! Leiklimeretességt!

Sajat érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD-GYULA

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

Szakavatott! Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizuszodákkal, kő- és kádifürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

MŰSZÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB

a KRIEGNER-féle

REPARATOR

I. üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!

ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR

INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a magy. kir. szab. osztályosajáték főtárusító helye.

110,000 arany, 55,000 nyér. — Nyeremények összege 14,489,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

Helyes közpénztárral:		2% levonással:	
50 arva a tük. óri 6.20%-a	40	50 arva a tük. óri 5.20%-a	40
40	30	40	30
30	20	30	20
20	10	20	10

fixetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kizszoigálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegans kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Idékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kitűnő magyar konyha, valódi haza borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

REMINGTON

IRÓGÉP

ÚJ MODELLEJE megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST

ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar stb. ellen. Megalapítója és egyedül képviselője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZÉR

Balassa-féle valódi angol, mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, miteszt stb. és az arcnak üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K., hozzá ugorka-szappan 1.- K., pader 2.- K.

Postai ártétküldés naponta.

Főszétküldési hely: Balassa Kornél

gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

Versenyen kívüli olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek árúháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Komuth Lajos-utca 4.
Mindenkét az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

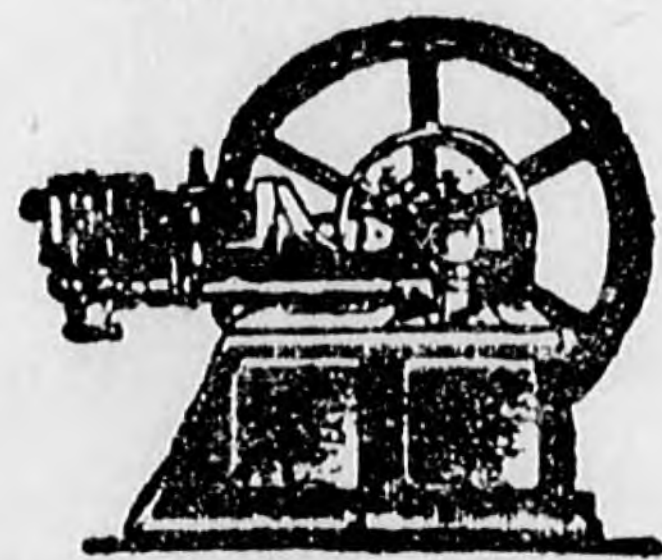
BUDAPEST

V. Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezerféle berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

BÉCS

Orsdnarstrasse 70-88.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

NOXIN CZIPÓ-CRÉME

(törvényileg védve)

sevrő- és kid box ka f-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízátallanná teszi, annak tükörfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedés, festek- és fűszerüzletekben.

„Uranos” vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

POZSONYI ELEKTROTEKNIKAIK SZAKISKOLA

Vallon-utca

Tanulmányi idő 2 év. — Szükséges előképzettség 3-4 közép- vagy polgári iskola. — Egyéves önkéntességi jegy pótelőadás-ok hallgatása által megszerezhető. A következő iskolaév március 5-én kezdődik. Az intézet legjobban ajánlja végzett tanulóit villamos- és gépgyárakba, villamos központokba stb. Ertesítő és felvilágosítás ingyen és bérmentve
AZ IGAZGATÓSÁG.

Óhja!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk.

Egger mellpastillái, az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nador” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpastilla csakhamar meggyógyított. a

Kapható Zombor: Mihajlovits István, Schwarcz Emil, Tarczay István, Temesváry József gyógyszertáraikban.